



Bruxelles, 10.3.2016
COM(2016) 129 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU ȘI
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN**

privind activitățile Rețelei judiciare europene în materie civilă și comercială

1. INTRODUCERE: CREAREA DE PUNȚI ÎNTRE SISTEMELE JUDICIARE

Comisia Europeană a stabilit că una dintre cele zece priorități-cheie de politică este crearea unui spațiu al justiției și al drepturilor fundamentale bazat pe încredere reciprocă. Pentru a atinge acest obiectiv, Comisia este hotărâtă să consolideze instrumentele comune care contribuie la construirea unor punți între diferitele sisteme de drept din statele membre, creând astfel încredere reciprocă¹. Rețeaua judiciară europeană în materie civilă și comercială („rețeaua”) este, atât prin scop, cât și prin structură, un astfel de instrument.

Rețeaua și-a început activitatea la 1 decembrie 2002. Aceasta a fost instituită prin Decizia 2001/470/CE a Consiliului („decizia”) din 28 mai 2001 de creare a unei Rețele judiciare europene în materie civilă și comercială² în scopul ameliorării, simplificării și accelerării cooperării judiciare reale dintre statele membre în materie civilă și comercială. În 2009, prin Decizia nr. 568/2009/CE s-a modernizat cadrul juridic al rețelei și s-au extins responsabilitățile, activitățile și componența acesteia, pe baza primului raport din 2006³. În prezent, după mai mulți ani în care a continuat să funcționeze și ținând seama de alte responsabilități rezultate în urma recentelor instrumente legislative ale Uniunii în materie civilă și comercială, este momentul oportun să se prezinte un raport privind funcționarea rețelei, astfel cum se prevede la articolul 19 din decizie.

Principalele responsabilități ale rețelei sunt⁴:

- stabilirea de contacte directe între punctele naționale de contact ale rețelei și gestionarea cauzelor de către acestea;
- facilitarea accesului transfrontalier la justiție prin intermediul informațiilor oferite publicului și practicienilor sub forma unor fișe informative și a altor publicații disponibile pe portalul european e-justiție în toate limbile oficiale ale Uniunii;
- evaluare și schimb de experiență cu privire la funcționarea instrumentelor de drept specifice ale Uniunii în materie civilă și comercială.

Pornind de la realizările sale de până acum, Comisia urmărește îmbunătățirea în continuare a rolului și modului de funcționare a rețelei⁵. După cum se precizează în Comunicarea Comisiei din 11 martie 2014 privind Agenda UE în domeniul justiției pentru 2020⁶, mecanismele existente, precum rețeaua, „*ar trebui să fie consolidate, iar potențialul lor ar trebui să fie exploatat la maximum, inclusiv online.*” Acest obiectiv a fost aprofundat prin orientările strategice ale Consiliului European din 26/27 iunie 2014 privind planificarea legislativă și operațională pentru anii următori în cadrul spațiului de libertate, securitate și justiție, precizându-se că „*în prezent, prioritatea generală este transpunerea consecventă, punerea în aplicare efectivă și consolidarea instrumentelor juridice și a măsurilor de politică în vigoare.*”⁷

¹ Un nou început pentru Europa: Agenda mea pentru locuri de muncă, creștere, echitate și schimbări democratice. „Orientări politice pentru viitoarea Comisie Europeană”, Jean-Claude Juncker, Strasbourg, 15.7.2014, capitolul 7.

² JO L 174, 27.6.2001, p. 25

³ COM(2006) 203 final, 16.5.2006

⁴ Articolul 3 din decizie

⁵ Titlurile I, II și III din decizie

⁶ COM(2014) 144 final, 11.3.2014, punctul 4.1 subpunctul (v)

⁷ Concluziile Consiliului European (26/27.6.2014), punctul 3

Prezentul raport se bazează pe concluziile unui studiu comandat de Comisie în 2014 privind activitățile rețelei („studiul”), care poate fi consultat online⁸ și care conține date cu privire la funcționarea acesteia. În acest context a avut loc o amplă consultare a membrilor rețelei, inclusiv o consultare online prin intermediul portalului european e-justiție.

2. STRUCTURA ȘI FUNCȚIONAREA REȚELEI

2.1. Membrii rețelei: către o mai mare integrare

Componența rețelei a evoluat în ultimii ani, în principal datorită integrării asociațiilor de profesioniști din domeniul juridic și adoptării unor acte legislative noi ale Uniunii. Rețeaua este alcătuită din 505 membri⁹, grupați în următoarele categorii:

- punctele de contact desemnate de statele membre (139 membri);
- autoritățile centrale, desemnate în temeiul unor instrumente specifice ale Uniunii¹⁰ și al acordurilor internaționale;
- magistrații de legătură (6 membri);
- alte autorități judiciare sau administrative cu responsabilități în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și comercială (166 de membri);
- asociațiile profesionale care reprezintă practicienii în domeniul dreptului implicați în mod direct în aplicarea instrumentelor în materie civilă și comercială (70 de membri).

Studiul a arătat că interacțiunea dintre toți membrii rețelei ar putea fi îmbunătățită și mai mult, deoarece este important pentru funcționarea eficientă a rețelei să se asigure o cooperare judiciară operațională deplină, sub rezerva măsurilor adoptate prin intermediul inițiativelor existente¹¹. Activitățile de coordonare a rețelei naționale, cum ar fi reuniunile dintre membrii rețelei naționale pot contribui, de asemenea, la atingerea acestui obiectiv. Această bună practică, existentă deja în mai multe state membre, ar trebui extinsă la toate statele membre care participă la rețea. Acest lucru va avea un efect multiplicator în ceea ce privește sensibilizarea cu privire la activitățile rețelei și va spori vizibilitatea rețelei în statele membre¹². Astfel de inițiative au rolul de a îmbunătăți cooperarea nu doar între toți membrii rețelei, ci și între Uniune și autoritățile statelor membre, în vederea punerii în aplicare eficiente a instrumentelor Uniunii privind cooperarea judiciară în materie civilă și comercială.

⁸ <http://bookshop.europa.eu/en/evaluation-of-the-activities-of-the-european-judicial-network-in-civil-and-commercial-matters-pbDS0114824/?CatalogCategoryID=luYKABst3IwAAAEjxJEY4e5L>

⁹ Danemarca nu participă la rețea, dar poate participa ca observator la reuniunile rețelei.

¹⁰ Următoarele instrumente ale Uniunii prevăd desemnarea de autorități centrale: Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 („Regulamentul Bruxelles IIa”), Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 privind notificarea sau comunicarea actelor și Regulamentul (CE) nr. 4/2009 privind obligațiile de întreținere. Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 privind obținerea de probe în materie civilă și comercială prevede organisme centrale.

¹¹ Studiul, p. 35.

¹² Studiul, p. 39.

2.1.1 Puncte de contact și resursele acestora

Punctele de contact au un rol central în funcționarea rețelei. Ele asigură funcționarea de zi cu zi a rețelei între autoritățile statelor membre, precum și coordonarea în interiorul rețelei cu alți membri ai acesteia. În medie, statele membre au notificat cinci puncte de contact, în timp ce majoritatea statelor membre au notificat două sau trei.

Statele membre sunt obligate, conform articolului 2a din decizie, să asigure faptul că punctele de contact au la dispoziție mijloace suficiente și adecvate în ceea ce privește personalul, resursele și mijloacele moderne de comunicare. Consultările pe care Comisia le-a avut în 2014 cu membrii rețelei au arătat că unele state membre au alocat un personal numeros pentru punctele de contact, precum și resurse adecvate în ceea ce privește comunicarea și prezența pe internet. Aceste resurse sunt deosebit de importante, dat fiind că se atribuie rețelei un număr tot mai mare de responsabilități, cu scopul de a se asigura funcționarea în practică a instrumentelor Uniunii în materie civilă și comercială. Resursele organizaționale ar trebui fie corespunzătoare, avându-se în vedere importanța de a se facilita punctelor de contact îndeplinirea în mod eficient a responsabilităților și funcțiilor atribuite.

Comisia a observat, prin intermediul consultărilor din cadrul rețelei, că au apărut uneori dificultăți în ceea ce privește raportarea cu privire la punerea în aplicare a instrumentelor Uniunii, inclusiv colectarea de date și punerea informațiilor privind legislația națională la dispoziția publicului. Prin urmare, pentru îndeplinirea acestor sarcini, punctele de contact ar trebui să se poată baza pe alte autorități pentru a beneficia de sprijin și pentru schimbul de cunoștințe.

2.1.2 Integrarea profesiilor juridice: o mai mare implicare

Un element esențial al cadrului juridic modernizat al rețelei, introdus prin Decizia 568/2009/CE, a fost deschiderea rețelei către asociațiile profesiilor juridice implicate direct în cooperarea judiciară în materie civilă și comercială. Prin această includere, rețeaua a făcut un pas important în ceea ce privește asigurarea faptului că toți practicienii implicați în implementarea rețelei participă la cooperarea judiciară și la punerea în aplicare corectă a dreptului UE. Începând din aprilie 2015, pe baza notificărilor efectuate de statele membre, 70 de asociații profesionale, în special asociațiile care reprezintă avocații, notarii și executorii judecătorești, sunt membri ai rețelei. Studiul arată totuși că asociațiile profesiilor juridice, uneori, nu se simt suficient implicate¹³. În timp ce majoritatea statelor membre au notificat asociații ale profesiilor juridice ca membri ai rețelei și sistematic le invită să participe la activitățile rețelei, trei state membre încă nu au făcut o astfel de notificare. Prin urmare, este important să se urmeze bunele practici ale majorității statelor membre de a include asociațiile profesiilor juridice în funcționarea rețelei.

De asemenea, conform deciziei modificate, profesioniștii din domeniul juridic pot deveni membri ai rețelei atunci când exercită atribuții judiciare în cadrul unor instrumente specifice ale Uniunii. Acest lucru a devenit deosebit de relevant în contextul Regulamentului (UE) nr. 650/2012 privind succesiunile¹⁴. Profesioniștii din domeniul juridic care participă la rețea în această calitate pot utiliza toate funcțiile rețelei.

¹³ Studiul, p. 33.

¹⁴ În temeiul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 650/2012, termenul „instanță judecătorească” include nu doar instanțele judecătorești în adevăratul sens al cuvântului, care exercită atribuții judiciare, ci și notarii sau oficiile de stare civilă care, în unele state membre, exercită atribuții judiciare.

Rețeaua menține o relație de lucru cu asociațiile și rețelele profesionale la nivelul Uniunii. Decizia nu face referire la participarea acestora ca membri ai rețelei Totuși, aceste asociații sunt invitate periodic în calitate de observatori la reuniuni, oferă informații cu privire la activitatea lor și pot contribui la discuții substanțiale atunci când consideră necesar.

2.2. Modul de funcționare a rețelei

a) Întruniri ale punctelor de contact, inclusiv reuniuni ale autorităților centrale

În conformitate cu decizia de instituire, reuniunile s-au dovedit a fi esențiale pentru ca rețeaua să facă schimb de bune practici și de experiență, să identifice eventualele deficiențe și să stabilească o înțelegere comună privind punerea în aplicare a instrumentelor Uniunii¹⁵. Acestea reprezintă, de asemenea, un factor-cheie care permite rețelei să soluționeze cererile sau problemele pendinte între autorități și să ia deciziile convenite de comun acord în cadrul rețelei¹⁶. Reuniunile sunt deosebit de utile pentru monitorizarea și evaluarea punerii efective în aplicare a instrumentelor Uniunii privind cooperarea judiciară în materie civilă și comercială. De asemenea, reuniunile au un rol important în instaurarea unui climat de încredere între diferiții actori implicați și contribuie la aplicarea corespunzătoare a dreptului Uniunii. Decizia prevede cel puțin o întrunire a punctelor de contact, care să aibă loc cel puțin o dată la șase luni. În perioada 2009-2015 Comisia a organizat 38 de reuniuni. Întrunirile punctelor de contact se axează pe un anumit instrument al Uniunii, în scopul de a facilita participarea specialiștilor în domeniul respectiv din statele membre.

Pe lângă întrunirile periodice ale punctelor de contact, are loc o reuniune anuală la care participă toți membrii rețelei, în cadrul căreia se discută o gamă largă de subiecte relevante pentru aceștia. Cel puțin o dată pe an se organizează reuniuni specifice pentru autoritățile centrale, stabilite în temeiul Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 („Regulamentul Bruxelles IIa”) și în temeiul Regulamentului (CE) nr. 4/2009 privind obligațiile de întreținere.

b) Reuniuni bilaterale

Pe lângă aceste reuniuni periodice, sunt organizate reuniuni bilaterale între responsabilii de caz și autoritățile implicate, în cadrul mecanismelor de cooperare prevăzute în Regulamentul Bruxelles IIa și în Regulamentul privind obligațiile de întreținere. Scopul acestor reuniuni este de a facilita tratarea cazurilor individuale transfrontaliere în curs de examinare, pentru care trebuie identificate soluții prin intermediul contactelor dintre autoritățile statelor membre. Aceste cazuri implică adeseori aspecte sensibile, cum ar fi chestiuni legate de răpirile de copii sau cereri privind obligațiile de întreținere. Comisia facilitează desfășurarea acestor reuniuni într-un cadru confidențial, în scopul de a permite adoptarea de soluții eficiente între autoritățile statelor membre la cazurile individuale în curs de examinare. Aceste contacte directe sunt utile și reprezintă un mijloc practic de cooperare și de consolidare a încrederii¹⁷. În perioada 2010-2014 au fost organizate 204 reuniuni individuale în temeiul Regulamentului Bruxelles IIa, iar în perioada 2013-2015 au fost organizate 107 de astfel de reuniuni, în temeiul Regulamentului privind obligațiile de întreținere.

c) Grupuri de lucru

¹⁵ Titlul II din decizie.

¹⁶ Studiul, p. 45 și 46.

¹⁷ Studiul, p. 47.

Rețeaua a instituit grupuri de lucru pe teme specifice, care au o funcție de sprijin esențială. Astfel de grupuri de lucru sunt, în general, create ad hoc, la cererea statelor membre, în colaborare cu Comisia. Participarea la grupurile de lucru este deschisă tuturor membrilor rețelei, prin coordonare cu punctele lor de contact naționale. Grupurile de lucru propun, pregătesc sau pun în aplicare acțiuni concrete în cadrul rețelei. Președinția unui grup de lucru este asigurată, de obicei, de către un punct național de contact sau de către un alt membru al rețelei.

În perioada 2009-2015 au fost înființate 11 grupuri de lucru cu privire la:

• date statistice aferente Regulamentului Bruxelles IIa	• formulare privind obligațiile de întreținere restante	• orientări cu privire la anexele VI și VII la Regulamentul privind obligațiile de întreținere
• mediere familială	• ghid practic cu privire la cererile cu valoare redusă	• ghid de bune practici privind somația europeană de plată
• Bruxelles I reformat - notă în conformitate cu articolul 26 alineatul (2)	• ghid de bune practici privind competența și legea aplicabilă în cadrul litigiilor internaționale între angajat și angajator	• vizibilitatea rețelei
• ghidul cetățeanului cu privire la Regulamentul privind succesiunile	• schimburi de informații privind accesul la legislația străină în temeiul Regulamentului privind succesiunile	

d) Tratarea cazurilor și prelucrarea cererilor de către punctele de contact

Una dintre responsabilitățile fundamentale ale rețelei este de a facilita contactele directe dintre autoritățile responsabile de cooperarea judiciară în materie civilă. Acest lucru este deosebit de relevant pentru tratarea cazurilor și permite o abordare de la caz la caz în cadrul punerii în aplicare a instrumentelor relevante ale Uniunii. Datele colectate prin intermediul consultărilor din cadrul rețelei au arătat o imagine amestecată, deși incompletă, care indică existența unor diferențe importante în utilizarea rețelei în acest scop. Din această imagine rezultă faptul că ar trebui să se utilizeze mai bine acest aspect al mecanismelor de cooperare ale rețelei.

e) Instrumente electronice și metode de comunicare în cadrul rețelei

Rețeaua utilizează în prezent intranetul CIRCA furnizat de Comisie pentru postarea documentelor, în special a listei cu membrii rețelei și a documentelor aferente reuniunilor. Cu toate acestea, nu există un sistem electronic pentru soluționarea solicitărilor între statele membre.

Decizia prevede utilizarea unui registru de evidență electronic, securizat și cu acces limitat, bazat pe informațiile furnizate de punctele de contact¹⁸. Sistemul anterior, care a fost instituit în acest scop, a fost considerat prea greu în aplicarea zilnică a acestuia și a fost abandonat. Prin urmare, se menține necesitatea înregistrării în mod eficient a tratării cazurilor între punctele de contact. În acest context, un instrument de comunicații electronice care să permită înregistrarea automată a cererilor ar oferi beneficii prin eliminarea sarcinilor birocratice și prin facilitarea colectării de date statistice, precum și prin îmbunătățirea utilizării mecanismelor de cooperare ale rețelei, astfel cum se menționează la litera (d).

¹⁸ Articolul 8 alineatul (3) din decizie.

În această privință, Comisia intenționează să evalueze implicațiile financiare și tehnice ale creării unui instrument sau ale adaptării unui instrument existent care să contribuie la îndeplinirea obiectivelor menționate mai sus și care să poată fi accesat de pe secțiunea rețelei în cadrul portalului european e-justiție. Piața unică poate servi drept model din care să se inspire, pentru că în cadrul ei, o astfel de cooperare este facilitată de Sistemul de informare al pieței interne (*Internal Market Information System - IMI*) încă din 2008¹⁹.

3. EVALUAREA INSTRUMENTELOR EXISTENTE - COLECTAREA DATELOR

Una dintre funcțiile esențiale ale rețelei este monitorizarea punerii în aplicare și a evaluării instrumentelor existente ale Uniunii. În acest context, colectarea de date statistice nu este încă la un nivel satisfăcător. Colectarea de date și de evidențe statistice este indispensabilă pentru o evaluare corespunzătoare a funcționării instrumentelor Uniunii în materie civilă și comercială existente deja, un element important de natură să asigure punerea în aplicare a principiilor privind o mai bună reglementare, în conformitate cu Comunicarea Comisiei din 19 mai 2015 intitulată „*O mai bună legiferare pentru rezultate mai bune - O agendă a UE*”²⁰. În conformitate cu orientările privind o mai bună legiferare²¹, trebuie să se stabilească datele pentru înregistrare care ar putea fi obținute, de la cine ar trebui să fie colectate și în ce moment.

Statele membre și Comisia trebuie să depună un efort comun pentru a se identifica ceea ce se consideră a fi date esențiale pentru fiecare instrument al Uniunii în materie civilă și comercială. Pe această bază, statele membre ar trebui să instituie un cadru de colectare a datelor statistice, care să includă colectarea de date esențiale pentru fiecare instrument al Uniunii. Consultările cu Eurostat ar putea optimiza metodele, standardele și definițiile pentru colectarea de date statistice în cadrul rețelei, în deplină cooperare cu punctele de contact și cu autoritățile centrale care acționează în cadrul rețelei. În paralel, statele membre ar trebui să își adapteze sistemele de colectare a datelor în cadrul instanțelor și al altor autorități judiciare și administrative.

4. FACILITAREA ACCESULUI LA JUSTIȚIE

4.1. Dezvoltarea și punerea în aplicare a e-justiției europene

Încă de la începutul operațiunilor sale, rețeaua a avut drept funcție centrală²² înființarea unui sistem online de informații pentru public în ceea ce privește instrumentele Uniunii, măsurile naționale pentru punerea lor în aplicare, legislația națională, instrumentele internaționale și jurisprudența relevantă a Curții de Justiție. Pe această bază, în prezent rețeaua contribuie în mod semnificativ la dezvoltarea în continuare a domeniului e-justiție. Acest fapt a fost recunoscut în Planul de acțiune multianual 2014-2018 privind e-justiția europeană al Consiliului²³.

Migrarea site-ului internet al rețelei la portalul european e-justiție ar trebui să fie finalizată în 2016. Pentru a se îmbunătăți vizibilitatea rețelei în cadrul portalului european e-justiție și

¹⁹ Sistemul de informare al pieței interne este un sistem electronic de comunicare multilingv online, instituit prin Regulamentul (UE) nr. 1024/2012.

²⁰ COM(2015) 215 final.

²¹ A se vedea SWD(2015) 111 final, p. 43.

²² Articolele 14 - 18 din decizie.

²³ JO C 182, 14.6.2014, p. 2.

pentru a spori accesibilitatea conținutului furnizat de rețea, în prezent este în curs de creare, în cadrul portalului european e-justiție, o secțiune specifică dedicată rețelei. Paginile din această secțiune ar trebui să fie clar marcate cu sigla rețelei. Aceste funcții trebuie să fie pe deplin interconectate cu alte instrumente relevante pentru profesioniști, cum ar fi Atlasul judiciar în materie civilă, viitoarea bază de date a instanțelor sau formularele dinamice aferente instrumentelor legislative ale UE, disponibile pe portalul european e-justiție.

Printre informațiile furnizate de rețea se numără fișele informative care abordează aspecte privind accesul la justiție în statele membre. Aceste fișe informative oferă informații privind legislația și procedurile naționale. Se acordă o atenție deosebită aspectelor referitoare la accesul la justiție și accesul la dreptul străin.

În prezent, rețeaua a publicat 10 695 de pagini de fișe informative privind legislația națională, care, în anul 2014, au generat un număr total de 359 184 de vizualizări de pagini (o rată medie de 29 932 de vizualizări pe lună). Acest număr a crescut în mod semnificativ în 2015, ajungându-se la 2 994 122 de vizualizări de pagini în total (o rată medie de 249 510 de vizualizări pe lună), după ce s-au pus la dispoziție fișe informative referitoare la succesiuni, mediere familială, legea aplicabilă și cererile de întreținere și, probabil, datorită unor campanii de comunicare specifice realizate de către Comisie după intrarea în vigoare a Regulamentului (UE) nr. 650/2012 privind succesiunile, la 17 august 2015.

Conținutul acestor pagini privind legislația și procedurile naționale este elaborat la nivel național și este verificat și actualizat periodic de către administratorii pentru conținut în domeniul e-justiție la nivel național ai rețelei.

În prezent sunt disponibile fișe informative pentru următoarele domenii:

• Jurisdicție	• Sesizarea instanțelor judecătorești	• Proceduri privind „ordinul de plată”
• Cereri cu valoare redusă	• Divorțul	• Proceduri pentru executarea unei hotărâri
• Obținerea probelor	• Măsuri provizorii și preventive	• Termene procedurale
• Folosirea tehnologiilor informației în cadrul procedurilor judiciare	• Condiții legale pentru deplasarea copiilor în străinătate	• Creanțe de întreținere
• Răspunderea părintească	• Insolvență	• Succesiuni
• Mediere familială	• Notificarea sau comunicarea documentelor	• Legislația aplicabilă

Este în curs activitatea de pregătire a unor fișe informative privind alte trei subiecte, și anume dobânzile legale, obținerea de probe și structurile naționale ale rețelei. În ceea ce privește fișele informative existente, trebuie să se garanteze că actualizarea lor periodică, fiabilitatea și acuratețea lor lingvistică sunt asigurate prin instrumente de monitorizare care au fost instituite în cadrul sistemului de gestionare a conținutului al portalului european e-justiție.

Un alt domeniu în care rețeaua poate oferi un sprijin util autorităților naționale este coordonarea și organizarea de videoconferințe transfrontaliere între instanțe.

4.2. Ghiduri privind instrumentele juridice ale Uniunii

Pentru a consolida aplicarea eficientă a instrumentelor Uniunii, rețeaua a elaborat ghiduri destinate cetățenilor și practicienilor, care vizează promovarea aplicării uniforme a dreptului Uniunii în materie civilă și comercială de către instanțele judecătorești și de către alți practicieni în domeniul dreptului. Aceste ghiduri sunt destinate atât cetățenilor, cât și instanțelor și practicienilor din domeniul dreptului.

În perioada 2009-2014 au fost elaborate următoarele ghiduri:

Ghiduri pentru cetățeni	Ghiduri pentru practicieni
• Litigiile civile transfrontaliere în Uniunea Europeană	• Cooperarea judiciară în materie civilă în Uniunea Europeană
• Procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă	• Aplicarea Regulamentului Bruxelles IIa
	• Aplicarea procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă
	• Aplicarea Regulamentului privind procedura europeană de somație de plată
	• Aplicarea Regulamentului privind titlul executoriu european

Publicațiile sunt disponibile în 23 de limbi pe portalul european e-justiție²⁴ și pe site-ul web al Comisiei Europene referitor la Direcția Generală Justiție și Consumatori sau pe site-ul EU Bookshop. Potrivit rezultatelor studiului, respondenții au evaluat în mod pozitiv publicațiile rețelei. Aproape 70 % au precizat că ghidurile destinate practicienilor corespund nevoilor lor. 60 % au apreciat că prin fișele informative se răspunde nevoilor lor²⁵.

Cu toate acestea, ar fi utilă o promovare mai bună a acestor ghiduri, de exemplu în cadrul unor acțiuni ale practicienilor, cum ar fi acțiunile de formare. Trebuie să fie facilitată accesibilitatea acestora la portalul european e-justiție, iar toate site-urile web ale instituțiilor ai căror membri fac parte din rețea ar trebui să conțină link-uri către ghiduri.

4.3. Alte instrumente de practică

Rețeaua se angajează să dezvolte și alte instrumente practice. Acestea sunt realizate la inițiativa unor puncte de contact ca răspuns la nevoile specifice identificate în urma experienței acumulate în aplicarea instrumentelor Uniunii în materie civilă și comercială.

În perioada 2009-2014 au fost continuate următoarele inițiative:

Instrument	Funcții
Colectarea de statistici în temeiul Regulamentului Bruxelles IIa	Evaluarea mecanismelor din cadrul Regulamentului Bruxelles IIa
Formule de calcul neobligatorii ale obligațiilor de întreținere restante	Facilitarea calculării obligațiilor de întreținere restante;
Ghid privind formularele pentru obligațiile de întreținere	Facilitarea completării formularelor prevăzute de Regulamentul privind obligațiile de întreținere;
Notă fără caracter obligatoriu privind articolul 26 alineatul (2) din Regulamentul Bruxelles I (reformare)	Text standard opțional pentru instanțe în vederea informării cetățenilor cu privire la drepturile lor de a contesta competența instanței;

²⁴ Publicațiile rețelei sunt disponibile pe portalul european e-justiție: https://e-justice.europa.eu/content_ejn_s_publications-287-en.do?clang=en

²⁵ Studiul, p. 51.

5. VIZIBILITATEA REȚELEI

5.1. Vizibilitatea în rândul practicienilor din domeniul dreptului și al cetățenilor

Rețeaua își poate valorifica cu succes potențialul său dacă practicienii din domeniul dreptului știu că aceasta există și cunosc instrumentele pe care le oferă. Prin urmare, este necesar să se ia măsuri la nivel național și al Uniunii pentru a se spori vizibilitatea rețelei în general.

Gradul de vizibilitate a rețelei depinde în principal de structurile naționale din fiecare stat membru. Se poate observa că, în acele state membre în care există o rețea națională oficială, fluxul de informații între toate părțile interesate pare să funcționeze mai bine, fapt care are efecte în ceea ce privește sporirea vizibilității rețelei.

La reuniunea anuală a rețelei din februarie 2015, rețeaua a convenit să acorde prioritate sporirii vizibilității rețelei nu numai în rândul practicienilor din domeniul dreptului, ci și în rândul cetățenilor. Acțiunile ar trebui să vizeze îmbunătățirea vizibilității rețelei în cadrul portalului european e-justiție, creșterea prezenței sale pe site-urile web naționale, pe platformele de comunicare socială și la nivelul instanțelor și al profesiilor juridice, prin intermediul materialelor tipărite și online. În februarie 2015, Comisia a introdus pe Twitter un hashtag - #EJNcivil, care a fost utilizat pentru a disemina rezultatele obținute de rețea. De asemenea, rețeaua a jucat întotdeauna un rol central în promovarea Zilei Europene a Justiției, iar statele membre ar trebui să o utilizeze ca forum pentru inițierea de evenimente transfrontaliere.

În acest context, este, de asemenea, importantă funcționarea în condiții de transparență a rețelei. Punerea informațiilor privind ordinele de zi și rezumatele rezultatelor reuniunii la dispoziția publicului ar fi benefică pentru rețea și pentru cei care doresc să facă uz de aceasta. Ar trebui remarcat faptul că rețeaua funcționează în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1049/2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, Consiliului și ale Comisiei, documentele acesteia fiind puse la dispoziție în baza acestor dispoziții.

5.2. Contactele cu alte rețele

Sinergiile cu alte rețele și organizații interguvernamentale care urmăresc aceleași obiective ajută rețeaua să își îndeplinească funcțiile și sarcinile principale atribuite în temeiul deciziei și sunt prevăzute la articolul 12a alineatul (1) din decizie.

În această privință, rețeaua cooperează cu Rețeaua judiciară europeană (în materie penală)²⁶, cu Rețeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN)²⁷ și cu Rețeaua Centrelor Europene ale Consumatorilor (ECC-Net)²⁸. În special, rețeaua cooperează îndeaproape cu EJTN în ceea ce privește inițiativele acesteia privind formarea judiciară în domeniul instrumentelor UE în materie de drept civil și comercial. Această cooperare urmărește schimbul de experiență și identificarea, prin intermediul rețelei, a chestiunilor specifice pentru care ar putea fi oferită formare judiciară de către EJTN.

²⁶ <http://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/>

²⁷ <http://www.ejtn.eu>

²⁸ http://ec.europa.eu/consumers/solving_consumer_disputes/non-judicial_redress/ecc-net/index_en.htm

În fine, contactele cu alte rețele, precum Europa ta - Consiliere²⁹ și Solvit ar trebui să fie dezvoltate în continuare. Aceste alte rețele ar trebui să fie invitate în cazul în care în cadrul reuniunilor sunt discutate subiecte la care acestea pot contribui.

6. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Rețeaua a oferit un sprijin substanțial pentru o cooperare judiciară eficientă între statele membre în materie civilă și comercială, iar participarea deplină a membrilor săi este parte integrantă a punerii în aplicare de zi de zi a acquis-ului Uniunii în materie de justiție civilă. În plus, modificările aduse deciziei în 2009 au contribuit la evoluția pozitivă a rețelei. Rețeaua s-a dovedit a fi eficace, dar se pot face îmbunătățiri ale operațiunilor sale în cadrul juridic existent. Prin urmare, Comisia a ajuns la concluzia că nu este necesară modificarea deciziei.

Cu toate acestea, pornind de la inițiativele care se desfășoară deja, există încă zone în care rețeaua ar trebui să își dezvolte în continuare capacitățile, astfel încât să își îndeplinească sarcina de a asigura buna aplicare a instrumentelor de cooperare judiciară în materie civilă și comercială ale Uniunii. Comisia a identificat șapte puncte principale pentru acțiuni suplimentare în vederea îmbunătățirii funcționării rețelei:

- (1) în conformitate cu decizia și urmând cele mai bune practici din anumite state membre, toate punctele de contact ar trebui să primească resursele și sprijinul necesar la nivel național, pentru a putea face față în mod eficace sarcinilor tot mai mari care le revin;
- (2) pe baza celor mai bune practici dintr-o serie de state membre, ar trebui înființate rețele la nivel național în toate statele membre, reunind membrii rețelei naționale, asigurând interacțiunea la nivel național, precum și schimbul de cunoștințe și culegerea de informații;
- (3) ar trebui să fie asigurată o integrare mai puternică a judecătorilor și a altor autorități judiciare, precum și a profesioniștilor din domeniul juridic în toate activitățile rețelei;
- (4) ar trebui să fie extinse sinergiile cu alte rețele europene care urmăresc obiective similare;
- (5) ar trebui să fie asigurată o mai mare vizibilitate a rețelei, în special pe baza acțiunilor în curs în vederea consolidării prezenței sale și printr-o secțiune specială în cadrul portalului european e-justiție, precum și în vederea consolidării prezenței rețelei pe site-urile web naționale ale instituțiilor în care își desfășoară activitatea membri ai rețelei și prin diseminarea informațiilor prin intermediul platformelor de comunicare socială și al altor canale de comunicare;
- (6) ar trebui consolidat în continuare rolul rețelei în evaluarea *ex post* completă a instrumentelor existente, prin identificarea și colectarea de date statistice esențiale, pe baza mecanismelor naționale de colectare a datelor;

²⁹ <http://europa.eu/youreurope/advice>

(7) Comisia intenționează să evalueze implicațiile financiare și tehnice ale instituirii unui instrument sau ale adaptării unui instrument existent pentru schimbul electronic de informații, în vederea unor comunicații și înregistrări sigure care să fie utilizate de către punctele de contact.

În conformitate cu Comunicarea Comisiei privind Agenda UE în domeniul justiției pentru 2020 și cu orientările strategice ale Consiliului European din 26/27 iunie 2014, în conformitate cu articolul 19 din decizie, următorul raport va avea la bază constatările existente și va oferi o evaluare completă a impactului activităților rețelei.